

INTERVIEW

'Krimpgebieden niet zomaar afschrijven'

Bettina Bock, bijzonder hoogleraar bevolkingsdaling en leefbaarheid voor Noord-Nederland, houdt vandaag aan de Rijksuniversiteit Groningen haar oratie.

MANNUS VAN DER LAAN

Behalve de bekende krimpgebieden in Noord- en Oost-Groningen, krijgen ook veel Drentse gemeenten te maken met krimp. Dat kwam vorige week naar voren uit de nieuwste bevolkingsprognoses van het Centraal Bureau voor de Statistiek (CBS) voor het jaar 2030. Bettina Bock (56) ging ervan uit dat de bevolking van Nederland op de grote steden na tot 2030 in zijn geheel zou krimpen, maar dat gebeurt niet. Ze moest haar oratie die ze vandaag uitspreekt aan de Rijksuniversiteit Groningen er speciaal voor aanpassen. „Ik ben verrast door de forse migratie.”

Bevolkingsprognoses zijn nu eenmaal niet in beton gegoten. De toename of afname van vluchtelingenstromen zijn lastig te voorspellen. Toch kwam het voor Bock, die op de faculteit ruimtelijke wetenschappen van de RUG de leerstoel bevolkingsdaling en leefbaarheid voor Noord-Nederland bezet, niet uit de lucht vallen dat straks ook de bevolking van veel Drentse gemeenten slinkt. „Dat zijn al zogeheten anticipatiegebieden, waarvan je verwacht dat er krimp gaat plaatsvinden.”

Het fenomeen krimp is de laatste jaren niet meer zo'n 'politieke hype' als een jaar of tien geleden, zegt Bock. We zijn eraan gewend geraakt, maar er zijn ook andere problemen op de voorgrond getreden. Maar daarmee zijn de gevolgen ervan niet verdwenen.

De krimp professor, zoals ze door de buitenwacht wel eens wordt genoemd, gaat zich op de universiteit onder meer bezighouden met het samengaan van sociale ongelijkheid met ruimtelijke ongelijkheid. De verschillen tussen het centrum en de periferie, tussen steden en het platteland, worden volgens haar groter. „In veel steden wonen steeds meer hoogopgeleiden met een bovengemiddeld inkomen. Ze hebben een hogere levensverwachting en ze hebben meer vertrouwen in de overheid. Op het platteland is het precies andersom.”

Deze ontwikkeling zie je bijna overal ter wereld. Toch waakt Bock ervoor deze tendens te beschouwen als een 'natuurlijk proces'. „Het is voor een deel ook beleid. In Nederland wordt heel sterk geïnvesteerd in de Randstad. Als gevolg daarvan zie je dat veel jonge mensen naar de Randstad willen vertrekken. Zo wordt het een zichzelf versterkend proces.”

Een ander aandachtsgebied van haar is de betekenis en rol van mobiliteit. „Dat we steeds meer reizen is een feit. Hoewel het verschilt naar opleiding, inkomen en leeftijd. Voor jongeren is reizen een vanzelfsprekend onderdeel van hun identiteit. Ze zoeken het avontuur op. En het avontuur ligt niet waar je vandaan komt, maar altijd ergens anders.”

Ze wil in het Noorden onderzoeken waarom sommige jongeren uit hun geboortestreek besluiten te vertrekken, terwijl anderen blijven. „Doordat beleidsmakers steeds benadrukken dat jongeren weggaan,

Bettina Bock vindt dat het Rijk te weinig oog heeft voor krimpgebieden. FOTO CORNÉ SPARIDAENS

bevestigen ze in feite dat vertrekken normaal is. Jongeren die blijven zouden abnormaal zijn. Er zijn aanwijzingen dat jongeren dat zelf ook zo voelen.”

Mobiliteit wordt door iedereen anders ervaren, meent Bock. „Voor de een is 100 kilometer dichtbij, terwijl een ander 20 kilometer al vindt. Er zijn indicaties dat het samenhangt met opleidingsniveau.”

Tijdens haar inaugurele rede zal ze benadrukken dat we ons niet blind moeten staren op de dalende bevolking en het probleem van de verdwijnende voorzieningen. „Er is ruimte voor nieuwe organisatievoor-

men en initiatieven van bewoners om voorzieningen in stand te houden. Maar daar heb je ook zorginstellingen en de overheid bij nodig.”

Ze vindt dat de overheid te weinig oog heeft voor de waarde van krimpgebieden. „Het Rijk zegt dat de regio's hun eigen probleem moeten oplossen. Maar er is een directe relatie tussen krimp en groei. Als iedereen naar het centrum verhuist, wordt het daar onleefbaar. Je kunt de krimpgebieden niet zomaar afschrijven. Het is ook in het belang van het centrum dat er in de gebieden aan de rand wordt geïnvesteerd.”

Plattelandssociologe

Bettina Bock is – en blijft – universitaire hoofddocent plattelandssociologie in Wageningen. De in Keulen geboren wetenschapper heeft gestudeerd aan de voormalige landbouwuniversiteit in Wageningen, nu Wageningen University. Eerst deed ze landschapsarchitectuur, daarna stapte ze over op sociologie. Na haar promotie deed ze een paar jaar onderzoek in de Italiaanse regio Umbrië naar nieuwe economische activiteiten van boerinnen. „Sindsdien heb ik me pas echt gespecialiseerd in plattelandssociologie.”

Wielen en deuren
weg bij autobedrijf

EMMEN 'Emmen on Wheels maar Misker zonder. Heeft iemand wat gezien? Dan horen we het graag.' Bij het Emmer autobedrijf Misker zijn ze hun gevoel voor humor nog niet verloren, zo blijkt op de Facebookpagina van het bedrijf, met daarop een grappige verwijzing naar het evenement dat zondag in het Emmer centrum werd gehouden. Maar wat er op het terrein van Misker gebeurde, was alles behalve lollig. In de nacht van zondag op maandag zijn van vijf personenauto's de wielen ontvreemd. „Het gaat om vijf Fords”, verduidelijkt Gerrit Misker. „Ook een bestelbus werd onder handen genomen. Daarvan werden de deuren gestolen.” De voertuigen stonden volgens de ondernemer achter een hek en het terrein was verlicht. Gezien de manier waarop de dieven te werk zijn gegaan, gaat de Emmenaar ervan uit dat het professionals waren.

Re-integratiemarkt
voor gevangenen

VEENHUIZEN Gevangenen in Veenhuizen kunnen donderdag 22 september op een re-integratiemarkt alvast werken aan hun terugkeer in de maatschappij. Op de markt staan veertig organisaties en instanties op het gebied van wonen, werken, verslavingszorg en onderwijs. „Om te voorkomen dat iemand na zijn celstraf opnieuw de fout ingaat, is het van groot belang om een aantal randvoorwaarden voor elkaar te hebben”, zegt vestigingsdirecteur Marie-Anne de Groot. De bedoeling is dat het op deze manier voor de gevangenen makkelijker is om hun leven weer op te pakken. „Het is voor gevangenen belangrijk dat ze zich al tijdens hun detentie kunnen inschrijven voor een woning of opleiding, formulieren van een gemeente kunnen invullen of in aanraking komen met een mogelijke werkgever.” Het is de eerste keer dat gevangenis Esserheem in Veenhuizen zo iets organiseert.

Celstraffen geëist
na woningoverval

GRONINGEN/NIEUW-BUINEN Het Openbaar Ministerie (OM) heeft celstraffen van drie en vier jaar geëist tegen drie mannen (19, 23, 36) die worden verdacht van een overval in Nieuw-Buinen.

De twee jongste verdachten, inwoners van Delfzijl, drongen in december vorig jaar de woning van een 78-jarige antiekhandelaar binnen en mishandelden de man. Ze hadden een tip gekregen dat in de woning meer dan een half miljoen euro aanwezig zou zijn. De bewoner op leeftijd werd zwaar gewond overgebracht naar het ziekenhuis. De buit bestond alleen uit zijn horloge.

De jongste verdachten hoorden vier jaar eisen, waarvan een jaar voorwaardelijk. De derde verdachte is een 36-jarige man uit Veendam die wegens ziekte niet aanwezig was in de rechtszaal. Hij zou een van de tipgevers zijn geweest, het inbrekerswerktuig hebben geleverd en delen in de buit.

Uitspraak over twee weken.